

6. osztály

4. óra

1. Diktálás:

---

2. A felsoroltak közül mely szavak szerkezetét határoztuk meg? Írd a pontvonalra a képletnek megfelelő szót!

olvasókat, olvasók, olvasmányom, olvasmányosak, olvasgathatnának

a) igető + képző + jel + rag: .....

b) igető + képző + képző + jel: .....

3. Hozz létre a megadott tőszavakból a felsorolt toldalékokkal ellátott szót!

a) **mond** + képző + a többes szám jele + tárgyrag:

.....

b) **szín** + melléknévképző + a középfok jele + a részeshatározó ragja:

.....

4. a) Jelöld a következő szóban a szóelemek határait függőleges vonalakkal!
Írd a szóelemek fölé a megfelelő számot: 1 = tő; 2 = képző; 3 = jel; 4 = rag!

h a l l h a t n á t o k

b) Alkoss a megadott szóból igét egyetlen képző felhasználásával!

nagy → .....

5. a) Jelöld a következő szóban a szóelemek határait függőleges vonalakkal! Írd a szóelemek fölé a megfelelő számot: 1 = tő; 2 = képző; 3 = jel; 4 = rag!

s z e m é s z e t e n

- b) Alkoss a megadott szóból igét egyetlen képző felhasználásával!

szem → .....

6. a) Írd le helyesen az alábbi toldalékos szavakat!

Ejtjük:

Írjuk:

vállás

.....

felfor

.....

halgatok

.....

egésszen

.....

bölcsé (válik)

.....

- b) Bontsd elemeire a feladat szavait!

Szótő:

Képző:

Jel:

Rag:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1. Válaszolj a kérdésekre a szöveg alapján!

Hálószövés

A pók mindenekelőtt kinéz magának egy helyet. Ezt követően egy annál magasabban lévő ponthoz nyomja a fonóit. Innen egy szálon lebecsátkozik a kiszemelt helyre. Ezt a szálat alul hozzáerősíti valamihez. Ezen az első fonálon ismét visszatér a kiindulási helyére, de kapaszkodás közben egy második fonalat is húz magával. A kiindulópontra érve a második fonallal oldalirányban eltávolodik, majd azt is odaerősíti egy alkalmas helyre. A pók ezt a háromszög alakú keretet „küllőkkel” egészíti ki. A „küllőket” csigavonalban húzott fonalakkal összeköti.

A hálókötés ritkán sikerül első próbálkozásra. A pók néha csak számtalan kísérlet után alkothatja meg a keretet. Ha lebecsátkozik, és alul nem talál alkalmas helyet, a fonalat összegöngyölve visszamegy a kiindulási pontjához. Az így kárba ment fonalat megeszi.

Az idősebb, erős pókok néha igen merész kereteket készítenek. A Bükkben találtak egy olyan hálókeretet, amelyiknek az alja egy fűszálhoz, a teteje pedig egy tíz méter magasságban lévő faághoz volt erősítve.

(Herman Ottó Erdők, rétek, nádasok című műve alapján)

a) Miért nem sikerül többnyire elsőre a póknak a hálószövés? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A) Egy másik pók gyakran megeszi a keret fonalait.
- B) Ha nem tudja egy fűszálhoz tapasztani a fonal végét, egy másik helyet kell keresnie.
- C) A szél gyakran összekuszálja a keret szálait.
- D) A pók nem talál alul alkalmas pontot a fonal rögzítésére.
- E) Az első fonal még könnyen elszakad a pók súlya alatt.

b) Igaz vagy hamis az állítás? Írd az *igaz* vagy a *hamis* szót az állítás elé!

..... A legmerészebb kereteket a fiatal pókok szövik.

..... A pók meg tudja enni a saját fonalát.

..... A pók a keret készítésekor csak függőleges irányban mozog fel és le.

c) Milyen alakú a pókháló kerete? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

A) Csigavonal alakú.

B) Háromszög alakú.

C) Kör alakú.

D) Négyzet alakú.

2. Az alábbi négy szöveg alapján egészítsd ki a megfelelő szavakkal a táblázatot! Minden üres helyre csak egy szót/számot írhatsz!

1.		Encs	50	Abaúji Múzeum	
2.	Eger			István-barlang	Lillafüred
3.	Kaposvár		61	falumúzeum	
4.	Keszthely		80		Tapolca

Magyarországi kerékpárutak

Zselic

A Zselic felfedezéséhez Kaposvár a legmegfelelőbb kiindulópont, mivel innen kezdhethetjük meg a 61 kilométeres körutat, amelynek a végén az indulási helyre jutunk vissza. Somogy legerdősebb táján járunk, vadakban igen gazdag a vidék, gímszarvasok, dámszarvasok és muflonok is élnek az erdőkben. Érdemes megtekinteni Szenna falumúzeumát. Utunk során megnézhetjük a mikei vidratelepet, vagy megmártózkodhatunk a nagyatádi termálfürdő vizében.

Cserehát

Indulás helye: Szalonna

Érkezés helye: Encs

Pihenőhelyek, látnivalók:

Felsőgagy – klasszicista stílusú kúria

Baktakék – görögkatolikus templom

Forró – Abaúji Múzeum

A kerékpárút hossza: 50 km

Bakony

Útvonal: Keszthely–Tapolca–Ajka–Városlőd

Az útvonal hossza: 80 km

Keszthelyről kiindulva a kétórás kerékpározás után jólesik Tapolcán a Malom-tónál megpihenni. A hosszabb pihenőt újabb tekerés követi, és végre megérkezünk Ajkára. Itt megnézzük a Bányászati Múzeumot és a Kristálmúzeumot, majd ezt követően a végcélunkig már meg sem állunk.

Vártúra (Eger–Miskolc)

Tájegység: Bükk

Terep: hegyvidék

Túrahossz: 55 km

Nehézsége: közepesnél nehezebb

Ajánlott pihenőhely: Felsőtárkány (erdei vasút) és Lillafüred (István-barlang)